

Mærke til, hvad det er, Roosevelt vil, Amerika ikke skal være: Et polyglottisk Pentoniat eller „Boarding house.“ Det er de fleste af os vist ogsaa enige med ham om.

Men det er vanskeligt for os at se paa Sprogspørgsmaalet, som han gør. Han saa naturligvis paa det ud fra sine Erfaringer og Forudsætninger; vi ser paa det ud fra vore Erfaringer og Forudsætninger; og derfor ser vi ikke de Ulemper, som han saa.

Dog — angaaende det Spørgsmaal er der visse Ting, som i sin Almindelighed maa hævdes:

1. Forbud mod andre Sprog er ikke Hovedsagen, men derimod Tilgelsens og Brugen af Landets Sprog.

2. Amerikanske Borgere maa forde fuld Frihed til at lære og tale alle de Sprog, de evner og har Lyst til, først og fremmest da, foruden Engelsk, deres Modersmaal eller deres Forfædres Sprog.

3. Da Amerika naturligvis vil vedblive at staa i diplomatisk Forbindelse med andre end engelsktalende Nationer, saa er det en ligefrem Nødvendighed, at nogle af dets Borgere lærer vedkommende Nationers Sprog, selv Tykernes.

4. Og Amerikansk vil som et Fremskridtsland naturligvis ikke nøjes med at staa i diplomatisk Forbindelse med andre Folk. Det vil ogsaa være i Stands til at nyde godt af andre Folks litterære Frembringelser.

5. Og Forretningstilværelsen — hvem kan tænke sig Muligheden af, at United States ikke skulde ville staa i Forretningsforbindelse med andre end engelsktalende Folk!

6. Og videre, som en Amerikaner sagde til os forleden Dag: Det vilde være „unkind“ af os, om vi ikke vilde tillade dem, der er indvandret som ældre Mennesker og ikke har kunnet tilegne sig Landets Sprog, at tale det Sprog, de forstaa, og have Guds Ord forkyndt for dem i det.

7. Lad os endelig nævne: Amerikas Kristne er missionerende Kristne. Og skønt det engelske Sprog gaar langt i Udlandet, saa kræver ogsaa det, at bringe det herlige Frelsesbudskab ud til Hedninger, Studiet af fremmede Sprog.

Disse Grunde taler for, at Engelsk ikke i streng Forstand kan være det eneste Sprog i Landet, selv om det er Landets Lov- og Forretningssprog, saa der maa ikke blot gives Frihed til at lære og bruge andre Sprog, men det er en ligefrem Nødvendighed, at det for nogle Vedkommende maa ske.

Dertil er U. S. A. ikke kommen endnu, at det er „sig selv nok“, og vi haaber, det aldrig skal komme dertil. Derfor maa der, ret forstaaet, gives Rum for andre Sprog end Engelsk.

DEN FORENEDE LUTHERSKE KIRKE I AMERIKA.
(Af W. H. Greever.)
(Slutning.)

Spørgsmaalet om udvortes Forhold i Fremtiden holdtes, som det sig burde, i Baggrunden. Det store Møde drog som sædvanlig Repræsentanter for almindelige Bevægelser, Føderationer og Foreninger med deres Anmodning om Støtte og Samarbejde. I væsentlig alle Tilfælde henvistes slige Anmodninger til den stærke Eksekutivkomite, som Organisationerne havde valgt. Der vist intet Tegn paa høflig Hensynsløshed og ingen Tilbøjelighed til i mindste Maade at ville fortrædige det nye Samfund ved ubesindlig Fremfærdighed, der kunde resultere i fremtidige Forvlinger. Om Forholdet til andre lutherske Samfund sagdes der kun lidt offentlig, skønt der alle Vegne viste sig Ønske om, at Sammenslutning af Lutheranere maatte fortsættes, indtil alle de lutherske Kræfter i dette Land kunde præstere en solid Phalanx. Vi tror ikke, uagtet der

i det nye Samfund næres stærkt Ønske om videre Sammenslutning, at den forenede lutherske Kirke vil paatage sig en patroniserende Mine over for andre lutherske Samfund. Den er maaske i somme Henseender for Tiden det stærkeste lutherske Samfund i dette Land, skønt den numerisk ikke er det, men vi forudsiger, at den vil indtage en anbefalende Aand i Forhold til alle andre, men selv vil den ikke sige: „Vore Døre er aabne, kom ind i vort Hus,“ men snarere: „Lad os søge Punkter, hvorom vi kan samles; vi kommer til eder og I til os i Enhed og paa lige Fod.“

En omfattende Oversigt over den lutherske Kirke i Amerika leder til Anerkendelse af det Faktum, at den største Del af Den forenede lutherske Kirke i Amerika er beliggende Nord for Potomac-Floden og Øst for Mississippi. Man kunde næsten sige Øst for Alleghenie Bjergene. Den har derfor visse geografiske og traditionelle Karaktertræk, som hører til den Del af Landet, hvor dens Styrke er samlet. Dette Faktum giver det nye Samfund saa meget at tænke over, som det giver andre Samfund, hvis Styrke er samlet i andre Dele af Landet. Det vilde være jammerligt for Den forenede lutherske Kirke i Amerika, om den vilde paatage sig Mine af Overlegenhed i Retning af Amerikanisme. I den Henseende har den Problemer tilfælles med politiske og Forretnings-Interesser, der er lignende lokaliseret. Der er en Form af Amerikanisme, der har udviklet sig i de ældste Dele af dette Land, og som er stærkt paavirket af Overleveringer og Skikke, der ikke er væsentlig amerikanske, og hvilke ofte villede saadanne, som havde levet under dem, i deres Bedømmelse af deres Amerikanisme, som i Virkelighed er mere indfødte paa amerikansk Grund. Vi tror ikke, Den forenede lutherske Kirke vil paatage sig en saadan Mine og saaledes lægge unødvendige Hindringer i Vejen for videre luthersk Enhed. Det bør videre anerkendes, at Omgivelserne over stor Indflydelse paa Folks praktiske Livssyn og har meget at gøre med den Maade, hvorpaa de gør forskellige Ting. Den forenede lutherske Kirke i Amerika vil derfor uden Tvivl tage i Betragtning den Aandsforskellighed, som kommer til Syne mellem Østen og Vesten. Syden lader vi ude af Betragtning, ikke fordi den er uden Betydning, men fordi den i det nye Samfund udgør en mindre Del. Den har en lang Historie tilfælles med Østen, men fordi den er gaaet igennem en af de mest radikale Rekonstruktioner i Historien, er den mere aandsbeslægtet med Vesten. Ægte Amerikanisme er ikke begrænset af visse Floder eller Bjerge, men anerkender kun saadanne Linier, som Nationen selv har bestemt. Den ser endogsaa tværs over dem forbi Oceaner og Bjerge til en Mission, som fører Mænd til Tjeneste ud til Jordens yderste Enden og til alle Mennesker.

Vi forudsiger en stor Fremtid for den forenede lutherske Kirke i Amerika. Den har en klar Erkendelse af sit Ansvar og af de Muligheder, der ligger for den. Dens Ledelse er lagt i vise og gudhengivne Hænder. Den er stor i Antal og i Resourser, og den tør ikke være lille i Hensigt eller Aand. Den er bleven til under en Verdenskrise, og den kan ikke samle sin Interesse om Tilfældigheder eller spille sin Energi paa noget uvæsentligt. Den har al Grund til at være optimistisk og ingen Grund til at være hovmodig. Med sit Hoved i Centret af Verdens Aktivitet, kan den ikke have mindre end et Verdensblik paa sin Mission. Støtende paa Guds Naade og Ledelse har den intet at frygte, men idet den staaer overfor den største Prøve paa Tro og Mod, som Verden nogen Sinds har stillet, kan den ikke godt være andet

end ydmyg. Naar dens Liv afhænger af dens Loyalitet mod den aabenbare Sandhed, kan den ikke laane sin Røst til andet Budskab end Forkyndelsen af det rene Evangelium. Med en klar Erkendelse af det Faktum, at Syndens Sold er Død, kan den ikke hengive sig til et mindre Arbejde end en syndig Verdens Frelse. Som den har fundet sit Liv ved, at de Samfund, der konstituerede den, nedlagde deres Liv, saa maa den være rede til at give Afkald paa dette Liv, om Den lutherske Kirke „in America“ derved kan finde Liv i den lutherske Kirke „of America.“

Danmark

Teknologisk Institut. Den nye Bygning indvies. Den højtidelige Indvielse af Teknologisk Instituts nye Bygning, der blev udsat paa Grund af Epidemien, fandt Sted i Gaar, skriver „Kr. Dgbl.“ af 30 Nov.

I Festsalen, der var smykket med gamle Laugsfaner, samlede de 1200 Indbudte, medens Haandværkerforeningens Sangkor og en stor Del af Institutets Elever fik anvist Pladser i Galleriet.

Den svenske og norske Gesandt var til Stede, endvidere mødte som Repræsentanter for Sveriges Haandværks-Organisation Formanden, Konsul Ljunggreen, Christiansstad, og Næstformanden, Fabrikant Lindmark.

Blandt de danske indbudne var de fleste af Ministrene, flere ministerielle Embedsmænd, kommunale og militære Autoriteter m. fl. og selvfølgelig en fyldig Repræsentation for Haandværket og Industrien.

Kongens Ankomst. Kl. 11 ankom Hs. Maj. Kongen, der blev ført paa Plads af Formanden for Institutets Bestyrelse. Dir. Max Ballin og Dir. Gunner Gregersen.

Straks derefter begyndte Festlighederne med Afsyngelsen af en af L. C. Nielsen skrevet overordentlig skøn Kantate. Hos Haandværkersangforeningens udmærkede Kor under Komponisten, G. Allens, Taktstok, og kgl. Kammersanger Helge Nielsen var den kunstneriske Assistance i de bedste Hænder.

Feststalen. Bestyrelsens Formand, Dir. Max Ballin, besteg derefter Talerstolen.

I korte Træk gav Taleren et Oprids af Institutets Historie og bragte en Tak til alle, der havde bidraget til Resultatet.

Dir. Ballin sluttede med at udtale, at dansk Erhvervsliv sikkert vilde faa vanskelige brydsomme Aar; derfor maatte man gøre sig klart, at teknisk Kundskab og ærligt, flittigt Arbejde maatte danne Grundpillerne i Ungdommens Udvikling.

Man sang nu anden Del af Kantaten, hvorefter den svenske Gæst, Konsul Ljunggreen, bragte en Hilsen fra Broderlandets Haandværkere og Industridrivende. Konsulen overrakte Bestyrelsen et Diplom og en Guldmedalje fra den svenske Fællesrepræsentation med den Udtalelse, at det danske Institut var det fornemste i sin Art i hele Verden.

Medens de sidste Vers af Kantaten: Sejr skal følge den, som strider uden Hævn og Had... blev sunget af Koret, rejste Forsamlingen sig, og — medens man blev staaende — talte

Hs. Majestæt Kongen: — „Jeg ønsker dansk Haandværk og Industri til Lykke med det Maal, der her er naaet, og jeg udtaler Haabet om, at de unge Haandværkere paa dette Sted maa dygtiggøres til Lykke, for dem selv, til Ære for deres Stand og til Gavn for deres Land!“

Folketingsmand Pitzner udtalte: — Hs. Maj. Kongen leve — der besvaredes med rungende Hurra!

let Teknologisk Institut en Gave paa 200,000 Kr.

K. F. U. K. i København. Afslutning paa Landsindsamlingen. Om Aftenen den 25. Nov. fejrede K. F. U. K. Fest i Anledning af Landsindsamlingens Afslutning. Formanden, Professorinde Ulbricht, indledede med Bøn og bød Velkommen, hvorefter Grosserer Lønberg aflagde Regnskab, da han sluttelig til Bestyrelsen afleverede en Sparekassesebop paa 67,000 Kr. og en Check paa 471,673 Kr.

Derefter talte Fru Ulbricht; hun bragte en Tak til alle, der trofast havde deltaget i Arbejdet, og sluttede med en særlig Tak til Hr. Lønberg for det store Arbejde, han havde udført. Fruen overrakte ham paa Bestyrelsens Vegne en meget smuk Sølvkaffekande med Sukkerskaal, Flødekande og Bakke.

En af de unge Kvinder holdt en versificeret Tale for Fru Ulbricht og overleverede hende en Sølvskaal med Blomster. En fornuftelig Sang, skrevet i Dagens Anledning, blev afsunget.

Frk. Mundt talte for Foreningen og dens Fremtid, og Sang og Taler skiftede, til man efter Bøn sluttede med staaende at synge „Kongernes Konge.“

Dronningens Kabinetsekretær og Departementschef Adolph Jensen var til Stede blandt Gæsterne.

Fra 1800 Sogne var der indgaaet 497,177 Kr. 97 Øre.

Jens Baggesens Grav. Flytnings-Planen opgivet. Som det vil erindres, stillede en københavnsk Fabrikant, der ikke ønskede sit Navn offentliggjort, i Bjør 5000 Kr. til Disposition for Korsør Byraad til Flytning af Jens Baggesens jordiske Levninger fra St. Jurgens Kirkegaard i Kiel til Korsør.

Lærer Kjærgaard i Korsør fik Bemyndigelse til at forhandle med den anonyme Velgører og Resultatet af disse Forhandlinger meddelte Lærer Kjærgaard i en Skrivelse, der ifølge „Korsør Av.“ kom til Behandling i Byraadets Møde forleden.

Ved Forespørgsel til Jens Baggesens Familie har 4 Medlemmer af denne udtalt sig for Flytningen, 4 imod, medens 3 har givet en betinget Tilslutning. Som Følge af denne Familiens Stilling, og da der ikke fra Begravelsesvæsnet i Kiel, hvortil der er sket Henvendelse, var indløbet noget Svar, indstillede Lærer Kjærgaard efter Forhandling med den anonyme Velgører, at Planen om Flytningen blev opgivet.

Byraadet vedtog derefter at henlægge Sagen og takke Fabrikanten for hans Tilbud.

Iøvrigt indløb der Dagen efter Byraadsmødet til Byraadet en Skrivelse fra Begravelsesvæsnet i Kiel. Det meddelte, at der er sikret 300 Mark til Vedligeholdelse af Gravstedet, og Kirkegaarden har derefter overtaget Vedligeholdelsen. Der udtales Villighed til fremdeles at vedligeholde Gravstedet, selv om Spørgsmaalet om Kirkegaardens Flytning skulde komme frem; men iøvrigt tænker man ikke paa at flytte Kirkegaarden. Sluttelig udtales i Skrivelsen, at da Jens Baggesen jo ogsaa tilhørte den tyske Digterverden, vil hans Minde blive holdt i Ære.

Studenterforbundet. Studenterforbundet havde den 23. Nov., en af sine „kulturelle“ Aftener, idet Forfatterinden, Fru Anna Koch Schjøler talte om: „Dostojevski.“

Forfatterinden skildrede i et langt, men helt igennem interessant Foredrag først Udviklingen af den russiske Digtning, som beredte den aandelige Jordbund for Dostojevski, gik dernæst over til at tale om Dostojevskis Liv og belyst til Slut hans Digtning ved en kort Gennemgang af hans Hovedværker og Hovedtanker.

Derefter sang Operasangerinde Fru Steffensen, Haldvig ny-

deligt nogle Stykker af „Carmen“ og „La Bohème“ og nogle Sange af Sinding. I Stedet for Hr. Bonén akkompagnerede Hr. Grum.

Den spanske Syge. Paa Københavns Hospitaler blev der den 24. Nov. indlagt 29 Patienter af spansk Syge, medens 57 blev udskrevne og 9 Personer afgik ved Døden. Paa Garnisonssygehuset laa der Mandag Morgen 250 Patienter; men ogsaa her er Afgangen nu betydelig større end Tilgangen; i de seneste Dage er der indlagt 4—6 Soldater om Dagen.

Paa Landet i Københavns Amt er der stadig mange Tilfælde; paa Lyngby Landboskole er der saaledes 35 Patienter, og paa Lyngby Højskole er 44 af 78 Elever angrebne.

I den forløbne Uge er Antallet af nye Tilfælde paa Frederiksberg gaaet ned fra 300 til knap 200; der var 34 Hospitalindlæggelser mod 38 i forrige Uge og 140 i den værste Uge, og af Dødsfald indtraf i sidste Uge 24 mod henholdsvis 31 og 90.

Hjørring, 26. November. I Hjørring Lægekreds er der i sidste Uge anmeldt 929 Tilfælde af spansk Syge med 878 i forrige Uge. Forøgelsen falder stadig paa Landsognene, hvorfra der daglig meldes om adskillige Dødsfald. I Hjørring Købstad synes Sygdommen at stagnere, idet der her var 129 nye Tilfælde mod 130 Ugen før, og alle Forlystelser er fra i Aften atter tilladt.

Aalborg, 26. Nov. I sidste Uge er der en Stigning i Antallet af Tilfælde af spansk Syge i Aalborg, idet der er forefaldet 218 nye Tilfælde mod 194 i forrige Uge.

I Kathedralskolen er en Klasse i Dag bleven lukket, og i en af Kommuneskolerne er to Klasser lukkede.

Thisted, 26. Nov. Efter en Nedgangsperiode er den spanske Syge nu atter i Tiltagen her i Byen, idet der i sidste Uge anmeldtes 170 nye Tilfælde og indtraf 2 Dødsfald mod 106 Tilfælde Ugen før. Der bliver derfor foreløbig ikke Tale om at genaabne Skolerne og Forlystelserne. Ogsaa paa Landet synes Sygdommen at tage til.

Sæby, 28. November. I Sæby Lægekreds er der i sidste Uge anmeldt 705 nye Tilfælde af spansk Syge og 11 Dødsfald mod 725 Tilfælde og 4 Dødsfald Ugen før.

I selve Sæby By er Sygdommen i Aftagen.

Randers, 28. Nov. Da den spanske Syge stadig griber om sig, er i Dag ogsaa Møder og Generalforsamlinger bleven forbudt. Der vil blive anmeldt om frivillig Hjælp til Sygepleje. I Morgen er Lejrbarakken fra Hald færdig og kan sammen med Lokaler i Forsørgelseshjemmet og i en af Byens Skoler tages i Brug.

I Mariager faar flere „spanske“ Patienter nu Tyfus.

Lemvig, 27. November. Medens den spanske Syge endnu ikke er optraadt i nogen videre Grad her i Byen, er den meget udbredt i Egnens vestlige Sogne. Værst raser den paa Harboøre, hvor den fra Thybørn kom sidst i Oktober. Der antages at være angrebet ca. 300 i alt, og deraf ligger ca. 200 syge endnu. Af Dødsfald er der til Dato forekommet 3, men ikke faa af de angrebne ligger meget lidende af Lungebetændelse. Af øvrige Sogne er der navnlig mange Tilfælde i Pjaltring og Houe. Ret ofte er hele Familier bleven angrebet samtidig, saa Pasningen af de syge er besværlig. Saa at sige alle Skolerne er for Tiden lukkede.

50 Aars Jubilæum i Statsbanernes Tjeneste kunde Søndag, den 1. Dec. fejres af Stationsforstander H. Voss i Roskilde, idet han 17. Aar gl. blev ansat ved den jydsk-fynske Bane 1. December 1868. Jubilæaren, som er født i Flessborg, blev allerede 27. Aar

gl. Godsekspeditor i Randers, og har siden været Stationsforstander i Ringkøbing, Langaa, Struer, Skive, og fra 1899 i Roskilde. Stationsforstander Voss er kendt Landet over som mere end 30 aarig Chef for Good Templan Løgen I. O. G. T., saa han kan sikkerlyse mange Lykønskninger paa Søndag som Tak for sit trofaste Arbejde for Afholdssagen.

Urtekræmmer la Cour som Storforybder. Den kendte Urtekræmmer Jacob la Cour paa Amagerbro er bleven anholdt som sigtet for en Række Forybdelser, saasom Indbrudstyveri, Brandstiftelse og Assurancesvig. Sagen er henvist til Behandling af Assessor Gammeltoft ved Iste Kriminalkammer, der allerede i Foråret Lørdag den 23. Nov. har faaet den andholdt til at tilstaa sig skyldig i tre Indbrudstyverier fra Smørforretningen „Vilna“ ved Siden af Urteforretningen. De andre har endnu ikke været foreholdt la Cour, men Politiet mener ikke Tvivl om, at han er skyldig i dem, og at han vil tilstaa dem meget snart. Brandstiftelse har fundet Sted i hans egen Forretning og mæntes at staa i Forbindelse med Indbrud, da alle Døre stod aabne ved Brandvæsenets Ankomst. Det store Snykketyveri hos Sølvmed Guldbrandsen paa Amagerbrogade hører ligeledes til de Forybdelser, man tillægger la Cour. I Føreløbskræds har la Cour Anholdelse og Tilstaaelse vakt den største Opsigt.

Missionshus i Horsens. En Kreds af Kvinder og Mænd var forleden samlet i K. F. U. M. for at drøfte Betimeligheden af at faa et Missionshus i Horsens.

Som bekendt er Stefanshjemmet med sin rummelige Sal benyttet som saadan i mange Aar. Der nedsattes en Udvalg, bestaaende af Kontorchef Kampmann, Købmand Andreas Hansen og Indremissionær P. Olesen, til at for søge at købe Stefanshjemmet.

Det oplystes ved Mødet, at der ejes et Grundfond paa ca. 9000 Kr., og der tegnedes adskillige større Bidrag paa en fremlagt Liste.

Lykkes det ikke at erhverve Stefanshjemmet, indvarsles der til et nyt Møde, for da muligvis at bygge et Missionshus paa et centralt beliggende Sted i Byen.

Død under Dansen. Urtekræmmerforeningen i København afholdt Søndag Aften den 24. Nov. i Studenterforeningen en Aftenunderholdning med paafølgende Bal. Blandt Delegeraterne i Festen var Hrv. Urtekræmmer Oluf Magnussen. Han, der i længere Tid har været plaget af en Hjerdefejl, dansede en Del i Aftensens Løb. Pludselig blev han ifølge „Pol.“ ramt af et Slagtilfælde, faldt om og besvimede. Der blev straks sendt Bud efter Falek, men inden Redningskorpsets Vogn naaede derhen, havde Magnussen udaandet.